

‘Αραδιάζει κορίτσα - παιδιά (γεννᾶ συνεχῶς) κοιν. Ἡ σημ. καὶ παρὰ Δουκ. Καὶ ἀμτβ. τάσσομαι εἰς σειράν Στερελλ. (Κλών.): ‘Αράδιασαν τὰ γίδια. Συνών. φρ. μπαΐνω ‘ς τὴν ἀράδα. β) ‘Αμτβ. προβαίνω, προχωρῶ συντεταγμένος εἰς σειράν ΚΚρυστάλλ. ‘Εργα 2,73 : Πούλι.

‘Αράδιαζε ἀπὸ διάρροαχο μικρὸ κοπάδι κι ἄσπρο καὶ κάποιαν ἀκούονταν σαλαγή, κάποιαν βραχινὴ φλογέρα.

γ) ‘Ενεργ. καὶ μέσ. πηγαίνω που καὶ ἐπιστρέφω καὶ πάλιν πηγαίνω, πηγαίνω ἐρχομαι εἰς ἔνα καὶ τὸν αὐτὸν τόπον Στερελλ. (Αίτωλ. ‘Ακαρναν. Κλών. Λεπεν.) Σάμ. κ.ά.: ‘Αραδιάζονυ ‘κεῖ ὅλ’ μέρος Λεπεν. ‘Ικεῖ ‘ς τὸν πλατάν’ ἀραδιάζει νι οὐ κόσμοντος Αίτωλ. ‘Αραδιάζει οἱ μέλισσαι αὐτόθ. ‘Αραδιάζει τὰ μιρμήκηα αὐτόθ. Τί ἀραδιάεις ἀπάν’ κι κάτ’; Κλών. Πόσου κισθ ἀραδιάστ’ κα! (πόσες φορὲς ἐπῆγα καὶ ἐγύρισα χωρὶς νὰ κάμω τίποτα!) Σάμ. Ξέφραγο ἦταν τὸ χτῆμα κι ἀραδιάζαν οἱ στρατοκόποι μερόνυχτα ΑΚαρκαβίτσ. ‘Αρχαιολόγ. 77. 2) Συνείδω, συναρμολογῶ Πόντ. (Κερασ. κ.ά.) —ΚΚρυστάλλ. ‘Εργα 1,231: ‘Αραδιάζω φλιοία (φλωριά) Κερασ. ‘Αραδιάζω τὸ τεξπίγιν (κομβολόγιον) αὐτόθ. || Ποίημ.

‘Εκλαιψε ἀπαρηγόρητη τρεῖς μέρες καὶ τρεῖς νύχτες, ἀράδιασε τὸ λείψανον ‘ς δλόχρυσο σιντόρι

(βραχυλ. ἀντὶ τὰ μέλη τοῦ κομματιασμένου λειψάνου) ΚΚρυστάλλ. ἔνθ’ ἀν. 3) Τάττω κατ’ ἀραιὰ διαστήματα, ἀραιώνω Κρήτ.: ‘Αραδιασέ τα νὰ τὰ δῆ δηλιος, γιατὶ θ’ ἀργήσουντε νὰ ξεραθοῦντε. 4) Μετρῶ Αθῆν.: ‘Αραδιασε τὰ πεπόνια καὶ πές μου πόσα εἶναι. 5) Κατανέμω τι εἰς ὥρας ὥρισμένας, ἐπὶ ὕδατος Λεξ. Δημητρ.: ‘Αραδιασαν τὸ νερό.

6) Βαδίζω κατ’ εὐθεῖαν γραμμὴν ‘Αστυ.

B) Μεταφ. 1) ‘Αφηγοῦμαι, λέγω (κυρίως κατὰ σειράν) κοιν.: Κάθισε καὶ μᾶς ἀράδιασε δσα εἶχε καὶ δὲν εἶχε. Καθὼς εἴμαστε δλοι μαζωμένοι μᾶς ἀράδιασε ἀρκετὰ παραμύθια. Μᾶς ἀράδιασε ἔνα σωρὸ λέξεις κοιν. || Ποίημ.

Βολὲς μὲ κάνει νὰ γελῶ, βολὲς ν’ ἀναστενάζω,
βολὲς νὰ κλαίω καὶ βολὲς τραγούνδια ν’ ἀραδιάζω

ΚΚρυστάλλ. ‘Εργα 2,13.

‘Ἐνα ‘σπερνό ποῦ ἀράδιαζε τέτοιους καημοὺς ‘ς τ’ ἀστέριο ὁ ἡδωτεμένος δ βοσκὸς γερμένος ‘ς τὸ φαβδί του

κ’ ἐκρυβε ‘ς τὰ δυὸ χέρια του τὰ μάτια του ποῦ κλαίγαν αὐτόθ. 2,70. β) ‘Εκφέρω λόγους ἐπανειλημμένους, συνήθως ἐπὶ ὕβρεων, ἀρῶν, ἐπιτλήξεων κττ. σύνηθ.: Τῆς ἀραδιάζει κατάρες. Τόση ὥρα τοῦ ἀραδιάζει! (ἐνν. βρισιές, ἐπιπλήξεις κττ.) Τῆς ἀραδιασε ἔνα σωρό! σύνηθ. ‘Αυα μ’ ἀνεγάσσουντε, ἀραδιάζω ἔνα σωρὸ εὔκεις! (ἀντὶ κατάρες κατ’ ἀντίφρασιν) Νάξ. 2) ‘Επιπλήττω Ηπ. Θράκη. (Άδριανούπ.) Κωνπλ. κ.ά.: ‘Αν τὸ μάθη μητέρα μου, θὰ μ’ ἀραδιάσῃ Κωνπλ. Μὲ ἀράδιασαν ὅπου δὲν ἥρθα γλήγορα ‘Ηπ. β) ‘Υβριζω ‘Ηπ. Σῦρ. (Έρμούπ.) κ.ά.: Τὴν ἀράδιασε ‘Ερμούπ. 3) Κατηγορῶ Α.Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) Πβ. ἀράδιζω.

άραδιακός ἐπίθ. Στερελλ. (Αίτωλ.) κ.ά. —Λεξ. Γαζ. (λ. εἰκαῖος).

‘Εκ τοῦ οὐσ. ἀράδα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-γακός.

Τυχαῖος, συνήθης, οὐχὶ σπουδαῖος: ‘Αραδιακὴ γναῖκα (συνών. γνναῖκα τῆς ἀράδας) Αίτωλ. Πβ. ἀράδα Α 1.

άραδιάρις ἐπίθ. Δλουκολ. Ποιμεν. Ρούμ. 9.

‘Εκ τοῦ οὐσ. ἀράδα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-γακός.

‘Ο γινόμενος κατὰ σειράν: ‘Αραδιάρικο σφάξιμο.

ἀράδιασι ἡ, ἀμάρτ. ἀράδιασ’ Στερελλ. (Αίτωλ. Λεπεν.) κ.ά.

‘Εκ τοῦ φ. ἀράδιαζω.

1) Δίοδος, διάβασις ἔνθ’ ἀν.: Νέα βουλὰ ἀπ’ αὐτοῦ εἰχι ἀράδιασ’ οὐ κόσμοντος Αίτωλ. Νὰ πάτι νὰ βρῆτι στράτα γι’ ἀράδιασ’ αὐτόθ. Δὲν τοὺ κάνουν ἀράδιασ’ τοὺ χουράφι μ’ (δὲν ἐπιτρέπω εἰς τὸν κόσμον νὰ διέλθῃ δι’ αὐτοῦ) αὐτόθ. Συνών. ἀράδα 3, ἀράδιασι, μπατή, περασιά, πέρασμα, πόρος. 2) Ή μετάβασις εἰς τόπον καὶ ἡ ἐξ αὐτοῦ ἐπάνοδος ἔνθ’ ἀν.: ‘Ικάμαμι τρεῖς ἀράδιασις ‘ς τὸν μαγαζὶ Λεπεν.

ἀράδιασμα τό, κοιν. ἀράδιασμαν Πόντ. (Ολν.) ἀράδιασμαν Πόντ. (Τραπ.)

‘Εκ τοῦ φ. ἀράδιαζω.

‘Η κατὰ σειράν τοποθέτησις ἔνθ’ ἀν.: Τ’ ἀράδιασμα τῶν καρεκλῶν κοιν.

ἀραδιαστὰ ἐπίφ. πολλαχ.

‘Εκ τοῦ ἐπιθ. ἀράδιαστος. Ή λ. καὶ παρὰ Σοιλ.

Κατὰ σειράν: ‘Αραδιαστὰ νὰ περνᾶτε Κρήτ. ‘Εβαλαν τὰ κατσικάκια ἀραδιαστὰ Θράκη. (Σαρεκκλ.) || Ποίημ.

‘Επῆρ ἀράδα τὰ χωρὶα κι ἀραδιαστὰ τὴν χώρα

ΚΠαλαμ. Τραγούδ. πατρ. 18. Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀράδα Β 1.

ἀραδιαστὸς ἐπίθ. σύνηθ.

‘Εκ τοῦ φ. ἀράδιαζω.

‘Ο κατὰ σειράν τεθειμένος σύνηθ.: ‘Ερας ἀξιος ζευγολάτης κεντοῦσε δγὸ γερὰ βόδια καὶ πήγαινε πέρα δᾶθε κι ἀνοιγε ‘ς τὸ διάβα του ἡ γῆς αὐλάκια μεγάλα, πλατεὰ κι ἀραδιαστὰ ΧΧρηστοβασ. Διαγων. 68. Τὸ μελαγχολικό, βαρὺ χτήριο σιέται συθέμελο κ’ ἔνα βαρὺ ἀγκομαχητὸ βγαίνει ἀπὸ τὸ ἀραδιαστά, καπνισμένα παράθυρα, ἀπὸ τοὺς βαρεὺς οιδερόπορτες ΚΠαροο. Στὸ ἄλμπουν. 7. || Ποίημ.

Πετύει ἐκεῖνο καὶ γοργὸ μὲ τὸ νερὸ γυρνάει καὶ τὸ σταλάζει ἀνάλαφρα ‘ς τὸ ἀραδιαστὰ κομμάτια κ’ ἐκεῖ ποῦ πέφτει τὸ νερὸ κολλοῦν καὶ ζωντανεύοντα ΚΚρυστάλλ. ‘Εργα 1,231.

Εἰδες σταφίδ’ ἀραδιαστὴ μὲ προσοχὴ ‘ς τὸ ἀλώνι, δταν βροχὴ αὐγονιστικὴ προσοτικὰ πλακώνη;

ΚΠαλαμ. Τραγούδ. πατρ. 26.

ἀραδιαστὸς ἐπίθ. πολλαχ.

‘Εκ τοῦ ἐπιθ. ἀράδιαστος τοῦ ἀρκτικοῦ α προσλαβόντος σημ. στερήσεως διὰ τῆς προπαροχυτονίας. Ίδ. ἀστερητ. 2 α.

‘Ο μὴ κατανεμόμενος καθ’ ὥρισμένας ὥραις: ‘Αραδιαστὸ νερὸ Λεξ. Δημητρ.

ἀραδίζω πολλαχ. ἀραδίζου Εῦβ. (Κονίστρ. Κύμ. κ.ά.)

‘Ηπ. (Ζαγόρ.) Θεσσ. Θράκη. (Κομοτ. κ.ά.) Μακεδ. (Βελβ. Γκιουβ. Δεσπότ. Καστορ. Καταφύγ. Νιγρίτ. Σέρρ.) Σάμ. κ.ά. ὁραδίζω ‘Ηπ. Πελοπν. (Ολν.) ὁραδίζου Μακεδ. (Πάγγ.)

‘Εκ τοῦ οὐσ. ἀράδα. Ή λ. καὶ παρὰ Δουκ. (λ. ἀράδα).

1) Βαδίζω ἡρέμα καὶ διὰ μικρῶν βημάτων πρὸ πάντων κατ’ εὐθεῖαν γραμμὴν, βηματίζω, συνήθως ἐπὶ τῶν μικρῶν παιδίων, δταν ἀρχίζουν νὰ βαδίζουν κατὰ μῆκος τῶν τοίχων στηρίζοντα τὰς χειρας ἐπ’ αὐτῶν ἡ βαδίζουν ἐπιλαμβανόμενα τῶν ἀνακλίντρων, καθισμάτων κττ. Θράκη. (Κομοτ.) κ.ά.: Τὸν πιδὶ ἀρχίσαι τὸν ἀραδίζω Κομοτ. Συνών. φρ. κάνω στράτα. β) Περιδιαβάζω, περιέρχομαι ἐδῶ κ’ ἐκεῖ ‘Ηπ. (Ζαγόρ.) Μακεδ. (Γκιουβ.): Οἱ δεῖνα ἀραδίζουν Γκιουβ. 2) Προχωρῶ Α.Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) Θεσσ. Μακεδ. (Δεσπότ. Νιγρίτ. Πάγγ. Σέρρ.) κ.ά.: ‘Ασμ.

Δὲν πάν οιμά, δὲν πάν μακρεά, κουντά ‘ς τὸν παρακλήσιον μανδρούς του σιαμάτηο κι πεὰ δὲν ἀραδίζει

